

FÖRDJUPNING

Det samlade finansiella sparandet i Sverige mindre än tidigare beräknat

Det finansiella sparandet har varit stort under de senaste två decennierna, men inte lika stort de senaste åren som tidigare beräkningar visat.¹²⁴ Detta framkommer av de revideringar av betalningsbalansstatistiken som presenterades i samband med utfallspubliceringen för andra kvartalet 2013, och som ännu endast delvis har beaktats i nationalräkenskaperna. När årsberäkningar för 2012 så småningom publiceras i september 2014 kommer därför det finansiella sparandet att revideras ner ytterligare. Detta beroende på att hushållens konsumtion har varit större än vad de nuvarande beräkningarna visar.

Under de senaste två decennierna har sparandet i Sverige ökat. Som störst var det åren 2007 och 2008 då omkring 28 procent av inkomsterna sparades.¹²⁵ Framför allt är det sparande i utländska tillgångar som ökat, med stora överskott i bytesbalansen som följd. Det ökade sparandet har alltså varit ett resultat av ett växande finansiellt sparande, medan det reala sparandet endast ökat svagt (se diagram 209, som visar sparandet enligt nuvarande statistik).

En förklaring till det höga sparandet är att en relativt stor andel av befolkningen har varit i arbetsför ålder, vilket tenderar till att leda till ett högre sparande. När denna andel nu minskar är det rimligt att även sparandet minskar. Förutom på den demografiska utvecklingen beror takten på en sådan nedtrappning av det finansiella sparandet på i vilken utsträckning hushållen väljer att konsumera av sitt tidigare sparande.

REVIDERAD BETALNINGSBALANSSTATISTIK

När betalningsbalansstatistik för andra kvartalet 2013 presenterades hade stora revideringar förts in i statistiken som visar att det finansiella sparandet i utlandet alltsedan 2009 varit betydligt mindre än tidigare redovisat. Framför allt avser dessa revideringar resevalutaposten och i synnerhet exporten av resevaluta, men även andra poster har justerats (se tabell 46). De stora revideringarna av resevalutaposterna följer av att förbättrade metoder för att beräkna dessa poster har tagits i bruk. De tidigare beräk-

Diagram 209 Sparande

Procent av BNI

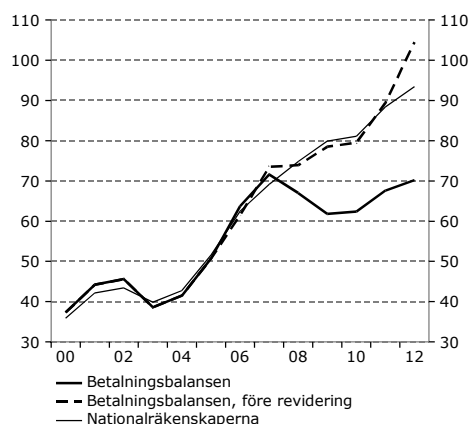
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

¹²⁴ Med finansiella sparandet avses det totala finansiella sparandet i ekonomin, det vill säga inom den offentliga sektorn, hushållssektorn och inom näringslivet. Se även fördjupning i detta ämne i *Konjunkturläget*, mars 2011.

¹²⁵ Realt, det vill säga fasta bruttoinvesteringar, och finansiellt sparande i utlandet sammantaget.

Diagram 210 Utländska besökares konsumtion i Sverige

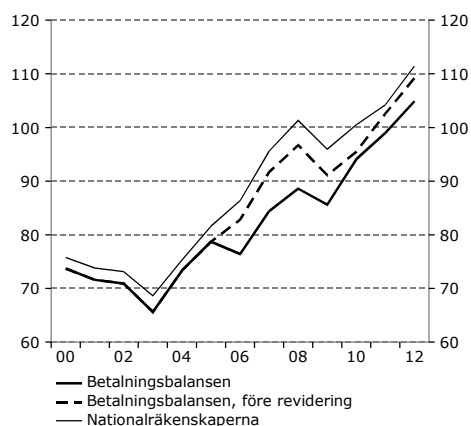
Miljarder kronor, enligt betalningsbalansen respektive nationalräkenskaperna

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 211 Svensks konsumtion utomlands

Miljarder kronor, enligt betalningsbalansen respektive nationalräkenskaperna

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

ningarna ledde till en överskattning av det utrikeshandelsnetto som kommer från resevalutaposterna.

När de ordinarie beräkningarna av nationalräkenskaperna för andra kvartalet 2013 redovisades i september 2013 presenterades även nya så kallade definitiva beräkningar för år 2011, liksom justerade beräkningar för år 2012. Revideringarna i betalningsbalansstatistiken för åren 2006–2010 har dock inte förts in i räkenskaperna. Dessa kommer inte att föras in förrän i samband med generalrevideringen av nationalräkenskaperna i september 2014. För åren 2011 och 2012 utnyttjades den nya informationen på så vis att den nya redovisade utvecklingen enligt betalningsbalansen för dessa år fördes in i statistiken, men nivån 2010 förändrades inte.

Tabell 46 Revideringar av betalningsbalansen i samband med redovisningen av andra kvartalet 2013

Miljarder kronor, löpande priser

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Inflöde							
Totalt	2,2	-1,8	-9,5	-20,0	-21,9	-29,7	-41,0
Faktorinkomster och transfereringar	0,1	0,1	-2,6	-2,8	-3,8	-7,3	-8,3
Export av varor och tjänster	2,1	-2,0	-6,9	-17,2	-18,2	-22,4	-32,7
Därav: Resevaluta	2,2	-1,9	-6,9	-16,7	-17,1	-21,8	-34,3
Utflöde							
Totalt	-7,4	-8,2	-8,9	-6,9	-5,1	-5,8	-7,3
Faktorinkomster och transfereringar	-1,0	-0,9	-0,7	-0,9	-3,0	-1,9	-3,0
Import av varor och tjänster	-6,4	-7,3	-8,1	-6,0	-2,1	-4,0	-4,3
Därav: Resevaluta	-6,4	-7,3	-8,1	-5,5	-1,4	-3,6	-4,3

Källa: SCB.

STORA REVIDERINGAR ATT VÄNTA I SEPTEMBER 2014

Konjunkturinstitutet gör bedömningen att revideringar enligt betalningsbalansen utöver de för resevalutaposterna i stort sett är beaktade i de nationalräkenskaper som presenterades i september 2013.¹²⁶ Förutom en mindre, systematisk, differens mellan importen av resevaluta enligt betalningsbalansstatistiken och enligt nationalräkenskaperna följer nationalräkenskaperna utfal-

¹²⁶ Mindre revideringar för åren 2006–2010 återstår att föra in i nationalräkenskaperna även för övriga poster, som dock netto gentemot utlandet är nära neutrala (se tabell 46).

let enligt betalningsbalansen för dessa poster (se diagram 210 och diagram 211).

När de fullständiga revideringarna av exporten och importen av resevaluta så småningom förs in i nationalräkenskaperna kommer detta att innebära en kraftig minskning av utrikeshandelsnettot, och därmed Sveriges finansiella sparande gentemot omvärlden.

Som framgår av tabell 46 bedöms nivån på exporten av resevaluta år 2012 sammantaget justeras ner med nära 35 miljarder kronor jämfört med före revideringen enligt betalningsbalansen, och importen med mer blygsamma dryga 4 miljarder kronor. Genom att beakta utvecklingen för dessa poster i samband med beräkningen av de reviderade nationalräkenskaperna för åren 2011 och 2012 har revideringarna av resevalutaposterna delvis redan tagits in, men det mesta återstår. Konjunkturinstitutets beräkningar pekar på att exporten kommer att sänkas med ytterligare nära 23 miljarder kronor och importen med 3–4 miljarder kronor. Detta innebär ett finansiellt sparande för år 2012 som är nära 20 miljarder mindre än vad nuvarande beräkningar visar, vilket motsvarar 0,6 procent av BNP (se tabell 47, diagram 212 och diagram 213).

Tabell 47 Förväntade kommande revideringar till följd av förväntade revideringar av resevalutaposterna

Miljarder kronor, löpande priser

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Export	2,2	-1,9	-6,9	-16,7	-17,1	-19,8	-22,8
Import	-6,4	-7,3	-8,1	-5,5	-1,4	-2,2	-3,5
Finansiellt sparande	8,6	5,4	1,2	-11,2	-15,7	-17,6	-19,0
Hushållens konsumtion	-7,0	-3,6	0,8	12,6	16,1	18,2	20,2
BNP	1,6	1,8	2,0	1,4	0,4	0,5	0,9

Anm. Konjunkturinstitutets bedömning.

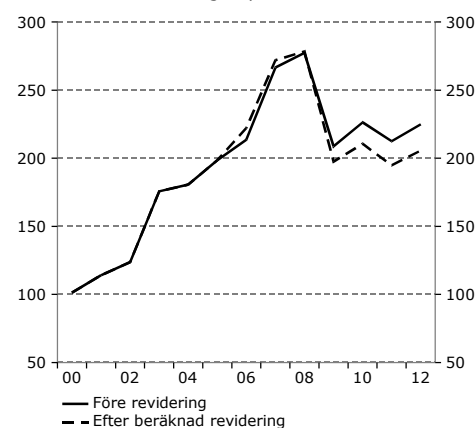
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

HUSHÅLLENS KONSUMTION FÖRKLARAR DET LÄGRE FINANSIELLA SPARANDET

När SCB beräknar hushållens konsumtion i nationalräkenskaperna baseras dessa uträkningar på underlag från en mängd olika källor. Exempel på sådana källor är omsättningsstatistik för handeln och stora delar av tjänstesektorn, uppgifter om antalet färdigställda lägenheter och småhus för att beräkna bostadskonsumtionen och uppgifter om energiförbrukningen. Dessa mätningar gör dock ingen skillnad på om det är svenska invånare eller utländska besökare som stått för den på så vis uppmätta

Diagram 212 Finansiellt sparande

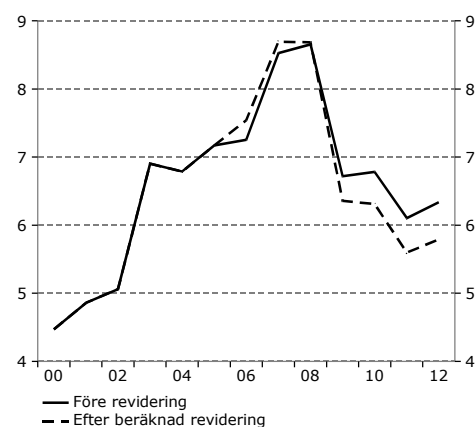
Miljarder kronor, löpande priser, beräknad kommande revidering september 2014

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 213 Finansiellt sparande

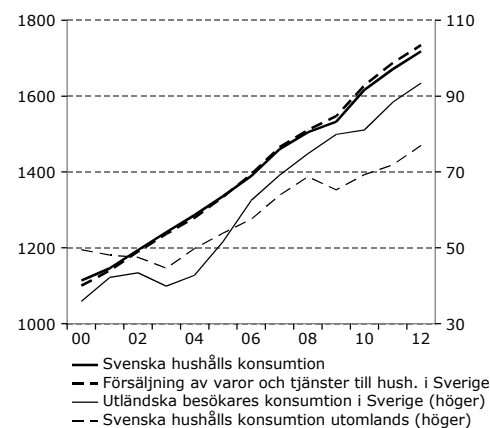
Procent av BNP, beräknad kommande revidering september 2014

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 214 Beräkning av svenska hushålls konsumtion

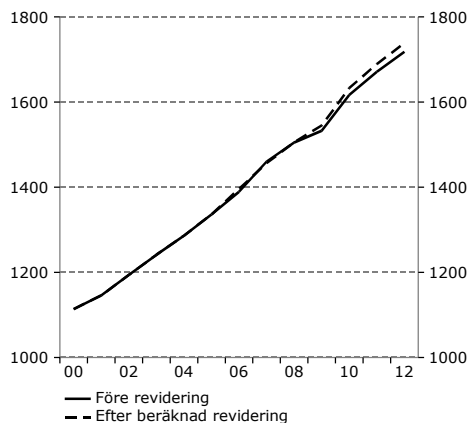
Miljarder kronor

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 215 Hushållens konsumtion

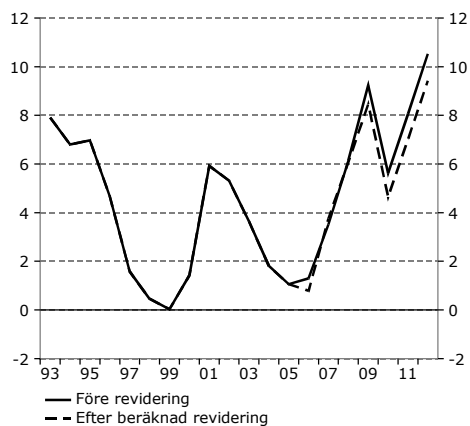
Miljarder kronor, löpande priser

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 216 Hushållens finansiella sparande

Procent av disponibel inkomst.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

användningen, men det är endast svenska hushåll som ska ingå i beräkningarna av hushållens konsumtion.

Utländska besökarens konsumtion i Sverige ska således exkluderas från beräkningarna, vilket görs genom att subtrahera exporten av resevaluta. För att även inkludera hushållens konsumtion i utlandet lägger man därefter till importen av resevaluta exklusive den del av denna import som näringslivet svarar för (se diagram 214).¹²⁷

De nya beräkningarna kommer alltså att visa att hushållens konsumtion har varit större än vad nuvarande beräkningar visar. Detta eftersom utländska besökare i Sverige svarat för en mindre andel av den totala konsumtionen i Sverige än vad de nuvarande beräkningarna visar. Analogt innebär detta att hushållens sparande varit mindre, vilket i någon mån även betyder att hushållens framtida konsumtionsutrymme är mindre än tidigare beräknat (se tabell 47, diagram 215 och diagram 216). Denna kommande revidering av nationalräkenskaperna blir dock BNP-neutral med undantag för den mindre andel av importen av resevaluta som utgör importerad insatsförbrukning i näringslivet (se tabell 47).

Även efter den beräknade revideringen är hushållens sparande fortsatt hög i ett historiskt perspektiv. Prognoserna för hur snabbt hushållens konsumtion kommer att stiga framöver och hur snabbt hushållens sparande och därmed bytesbalansen kommer att sjunka påverkas bara i mindre grad. I grova drag kan man parallellförflytta ner prognosen för hushållens sparkvot med ca 1 procentenhet och bytesbalansen med en halv procentenhet (av BNP) för att få en bättre prognos för hur utfallen 2014–2018 kommer att publiceras i nationalräkenskaperna. BNP, sysselsättningen och det offentliga finansiella sparandet påverkas inte av den förväntade revideringen.

¹²⁷ Schablonmässigt antas ungefär 25 procent av importen av resevaluta utgöra av näringslivet importerad insatsförbrukning avseende tjänsteresor i utlandet. I de definitiva årsberäkningarna stäms schablonen av mot annan information.